

(ฎีกาย่อ)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2356/2542

สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน	โจทก์
เพื่อเกษตรกรรม	
นางศิริพรรณ บุญหล้า	จำเลย
โดยนายแสวง บุญหล้า	ที่ 1
ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน	
นางลุน กระโจมทอง	ที่ 2
นางแสงจันทร์ กลองชัย	ที่ 3

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

การมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่โจทก์ที่จะยึดถือที่ดินที่มีการครอบครองโดยชอบอยู่ก่อนแล้วเป็นสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิ ในที่ดินตาม ส.ค.1

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2521 ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ต่อมาระหว่างวันที่ 16 เมษายน 2526 ถึงวันที่ 26 สิงหาคม 2526 นายแสวง บุญหล้า นายคำกั๊ว กระโจมทอง และจำเลยที่ 2 ผู้ครอบครองที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) เลขที่ 5 หมู่ที่ 4 ตำบลไพรขลา อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ 48 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา ต่อจากนายภา กระโจมทอง เจ้าของที่ดินที่ถึงแก่ความตายไปแล้ว ได้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีได้แจ้งให้ทราบว่าเป็นที่ดินที่ขอเข้าทำประโยชน์ดังกล่าว เป็นที่ดินมีหลักฐานการครอบครอง (ส.ค.1) แต่อย่างไรก็ตาม และได้ยอมรับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ ประกาศอนุมัติ และคัดเลือกให้บุคคลทั้งสาม เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว จึงถือได้ว่าบุคคลทั้งสาม ประสงค์จะถือการครอบครองที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่ดินดังกล่าวจึงตกเป็นของโจทก์ทันที เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2537 จำเลยทั้งสามได้นำหลักฐาน ส.ค.1 ดังกล่าว ไปยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ สาขา ชุมพลบุรี โจทก์ได้ยื่นคัดค้าน เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวนเปรียบเทียบแล้วมีคำสั่งให้ออกโฉนดที่ดินแก่จำเลยทั้งสาม เป็นเหตุให้โจทก์ ได้รับความเสียหาย เนื่องจากที่ดินแปลงดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์แล้ว ขอให้ศาลพิพากษาว่าที่ดิน ตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 ดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ และมีคำสั่งห้ามเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ สาขาชุมพลบุรี ออกโฉนดที่ดินแก่จำเลย

จำเลยทั้งสาม ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “พิเคราะห์แล้ว ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่า ที่ดินตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 ที่จำเลยทั้งสามนำไปยื่นคำขออนุญาตโอนที่ดินเป็นที่ดินที่ตกเป็นสิทธิของโจทก์หรือไม่ เห็นว่าที่ดินตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 เดิมมีชื่อนายเถา กระโจมทอง เป็นผู้ครอบครอง โจทก์อ้างว่าทายาทของนายเถา กระโจมทอง รวมทั้งจำเลยที่ 2 ด้วย ได้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินบนที่ดิน ของนายเถา ดังกล่าว เป็นการสละสิทธิในที่ดิน ตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 ที่ดินตาม ส.ค.1 ดังกล่าวจึงตกเป็นของโจทก์แล้ว พิเคราะห์ตามเอกสารหมาย จ.3 นายแสวง บุญหล้า ยื่นคำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน และมีหนังสือแสดงความประสงค์รับการกำหนดขนาดการถือครองที่ดินอ้างว่าได้ถือครองที่ดินในเขตโครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ 31 ไร่ 1 งาน 90 ตารางวา และมีหนังสือรับมอบที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ข้อ 7 รายละเอียดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินที่ขอรับมอบไปเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งโจทก์อ้างว่าเป็นที่ดินตาม ส.ค.1 ของนายเถา กระโจมทอง ไม่ได้ระบุว่าชื่อผู้ครอบครองเดิม คือนายเถา กระโจมทอง ดังที่โจทก์กล่าวอ้าง สำหรับเอกสารหมาย จ.4 ปรากฏว่านายคำภีร์ กระโจมทอง ยื่นคำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน และมีหนังสือแสดงความประสงค์รับการกำหนดขนาดการถือครองที่ดินในเขตโครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ 27 ไร่ 2 งาน 21 ตารางวา แต่ไม่ปรากฏว่านายคำภีร์ ได้มีหนังสือรับมอบที่ดินแปลงที่ขอเพื่อเกษตรกรรม และไม่ปรากฏว่านายคำภีร์ได้ระบุว่า ชื่อผู้ครอบครอง เดิมคือนายเถา กระโจมทอง แต่ประการใด ส่วนเอกสารหมาย จ.5 จำเลย ที่ 2 ได้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินและมีหนังสือแสดงความประสงค์รับการกำหนดขนาดการถือครองที่ดินในเขตโครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ 45 ไร่ 1 งาน 22 ตารางวา และมีหนังสือรับมอบที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายละเอียดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินที่ขอรับมอบที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมิได้ระบุชื่อผู้ครอบครองเดิมว่าเป็นของนายเถา กระโจมทอง แต่ประการใด ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในเอกสารหมาย จ.3 ถึง จ.5 จึงฟังไม่ได้ว่านายแสวง บุญหล้า นายคำภีร์ กระโจมทอง และจำเลยที่ 2 เคยขอรับมอบที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจากโจทก์โดยอ้างว่าได้รับที่ดินมาจาก นายเถา กระโจมทอง และไม่ปรากฏว่า ในขณะที่นายแสวง บุญหล้า นายคำภีร์ กระโจมทอง และจำเลยที่ 2 ได้ยื่นเรื่องราวขอรับมอบที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจากโจทก์ดังกล่าว นายเถา กระโจมทอง เจ้าของที่ดินตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 ได้ถึงแก่ความตายไปแล้วแต่ประการใด และโจทก์มิได้นำสืบให้ปรากฏว่า นายแสวง บุญหล้า นายคำภีร์ กระโจมทอง และจำเลยที่ 2 เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของนายเถา กระโจมทองอย่างไร และตามเอกสารหมาย จ.3 ถึง จ.5 ไม่ปรากฏว่ามีส่วนใดกล่าวอ้างว่านายแสวง นายคำภีร์ และจำเลยที่ 2 เป็นทายาทของนายเถา กระโจมทอง แต่ประการใดด้วย ข้อเท็จจริงเท่าที่โจทก์นำสืบจึงยังฟังไม่ได้ว่านายแสวง บุญหล้า นายคำภีร์ กระโจมทอง และจำเลยที่ 2 เป็นทายาทของนายเถา กระโจมทอง และฟังไม่ได้ว่าบุคคลทั้งสามได้สละสิทธิในที่ดินของนายเถา

ตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 ให้ตกเป็นสิทธิของโจทก์ด้วย และการมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2521 ตามเอกสารหมาย จ.1 ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่โจทก์ที่จะยึดถือที่ดินที่มีการครอบครองโดยชอบอยู่ก่อนแล้วเป็นสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิในที่ดินตาม ส.ค.1 เลขที่ 5 การที่จำเลยที่ 2 ขอรับมอบที่ดินตามเอกสารหมาย จ.5 ไม่ปรากฏว่าเป็นการขอรับมอบที่ดินที่ได้จากนายเถา และไม่ปรากฏว่าที่ดินที่จำเลยที่ 2 นำไปขอออกโฉนดร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นที่ดินแปลงเดียวกันกับที่ดินที่จำเลยที่ 2 ขอรับมอบจากโจทก์ ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาทุจริตเพื่อให้ได้เอกสารสิทธิทั้งสองฉบับคือ ส.ป.ก.4-01 หรือโฉนดที่ดินแต่ประการใด ส่วนจำเลยที่ 1 และที่ 3 ไม่ปรากฏว่าได้เคยยื่นหนังสือขอรับมอบที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจากโจทก์จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 และที่ 3 มีเจตนาทุจริตเพื่อจะได้เอกสารสิทธิทั้งสองฉบับเช่นเดียวกัน ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น”

พิพากษายืน

(วิชัย ชื่นชมพูนุท สุรินทร์ นาควิเชียร ดวงมัลย์ ศิลปอาชา) *